

Literatura

- Arbman, H., *Vikingové*, Praha 1969
- Avenarius, A., *Die Avaren in Europa*, Bratislava 1974
- Avenarius, A., *Byzantská kultura v slovanskom prostredí v VI.-XII. storočí*, Bratislava 1992
- Bartošková, A., *Slovanské depoty železných předmětů v Československu*, Studie AÚB XIII/2, Praha 1986
- Beranová, M., *Slované*, Praha 1988
- Beranová, M., *Zemědělství starých Slovanů*, Praha 1980
- Bialeková, D., *Pobedim — slovanské hradisko a sídliská z 9. storočia*, Nitra 1975
- Bialeková, D., *Dávne slovanské kováčstvo*, Bratislava 1981
- Borkovský, I., *Staroslovanská keramika ve střední Evropě*, Praha 1940
- Borkovský, I., *Levý Hradec. Nejstarší sídlo Přemyslovců*, Praha 1965
- Borkovský, I., *Pražský hrad v době přemyslovských knížat*, Praha 1969
- Brachmann, H.-J., *Slawische Stämme an Elbe und Saale*, Berlin 1978
- Brondsted, J., *Vikingové. Sága tří století*, Praha 1967
- Budinský-Krička, V., *Slovanské mohyly na východním Slovensku*, SIA VI, 1958, 138–188
- Budinský-Krička, V., *Slovanské mohyly v Skalici*, Bratislava 1959
- Cibulka, J., *Velkomoravský kostel v Modré u Velehradu a začátky křesťanství na Moravě*, Praha 1958
- Čaplovič, D., *Včasnostredoveké osídlenie Slovenska*, Bratislava 1998
- Červinka, I.L., *Slované na Moravě a Říše velkomoravská*, Brno 1928
- Čilinská, Z., *Slawisch-Awarisches Gräberfeld in Nové Zámky*, Bratislava 1966
- Čilinská, Z., *Frühmittelalterliches Gräberfeld in Želovce*, Bratislava 1973
- Čilinská, Z., *Slovania a avarský kaganát*, Bratislava 1992
- Dekan, J., *Začiatky slovenských dejín a Ríša veľkomoravská*, Slovenské dejiny II., Bratislava 1951
- Dekan, J., *Herkunft und Ethnizität der gegossenen Bronzeindustrie des VIII. Jahrhunderts*, SIA XX, 1972, 317–452
- Dekan, J., *Velká Morava. Doba a umenie*, Bratislava 1976
- Dienes, I., *Die Ungarn um die Zeit der Landnahme*, Budapest 1972
- Dostál, B., *Slovanská pohřebiště ze střední doby hradištní na Moravě*, Praha 1966
- Dostál, B., *Břeclav-Pohansko IV. Velkomoravský velmožský dvorec*, Brno 1975
- Dostál, B., *Břeclav-Pohansko III. Časně slovanské osídlení*, Brno 1985
- Döbler, H., *Die Germanen. Legende und Wirklichkeit von A-Z. Die große Sachbuch zur Frühgeschichte Europas*, Bindlach 1992
- Dvorník, F., *Byzantské misie u Slovanů*, Praha 1970
- Eisner, J., *Devínská Nová Ves*, Bratislava 1952
- Eisner, J., *Rukověť slovanské archeologie*, Praha 1966
- Ferko, M., *Velkomoravské záhady*, Bratislava 1990
- Friesinger, H., *Studien zur Archäologie der Slawen in Niederösterreich I*, MPK XV-XVI, Wien 1971–1974
- Friesinger, H. — Vacha, B., *Die vielen Väter Österreichs. Römer-Germanen-Slawen. Eine Spurensuche*, Wien 1987
- Frolík, J. — Smetánka, Z., *Pražský Hrad a archeologie*, Praha 1997
- Fusek, G., *Slovensko vo včasnოსlovanskom období*, Nitra 1994
- Galuška, L., *Velká Morava*, Brno 1991
- Galuška, L., *Dvě velkomoravské kovárny s depoty ze Starého Města*, ČMZM LXXVII, 1992, 123–161
- Galuška, L., *Uherské Hradiště-Sady. Křesťanské centrum říše Velkomoravské*, Brno 1996
- Grekov, B. D., *Kyjevská Rus*, Praha 1953
- Havlík, L., *Velká Morava a středoevropští Slované*, Praha 1964
- Havlík, L., *Slovanské státní útvary raného středověku*, Praha 1987
- Havlík, L., *Kronika o Velké Moravě*, Brno 1992
- Havlík, L., *Svatopluk Veliký. Král Moravanů a Slovanů*, Brno 1994
- Hensel, W., *Slowianszczyzna wczesnosredniowieczna. Zarys kultury materialnej*, Warszawa 1987
- Herrmann, J., *Od Hradčian po Vinetu. Rané kultúry západných Slovanov*, Martin 1973
- Herrmann, J., *Wikinger und Slawen. Zur Frühgeschichte der Ostseevölker*, Berlin 1982
- Herrmann, J., *Welt der Slawen. Geschichte, Gesellschaft, Kultur*, Leipzig-Jena-Berlin 1986
- Hlinka, J. — Kazimír, V. — Kolníková, E., *Peniaze v našich dejinách*, Bratislava 1976
- Hrubý, V., *Staré Město. Velkomoravské pohřebiště „Na valách“*, Praha 1955
- Hrubý, V., *Velkomoravské hradisko sv. Klimenta u Osvětman*, Brno 1961
- Hrubý, V., *Staré Město. Velkomoravský Velehrad*, Praha 1965
- Hrubý, V., *Staré Město — Velehrad. Ústředí z doby Velkomoravské říše*, Praha 1964
- Charvát, P., *O Slovanech, hedvábí a počátcích státu: Čáslav v raném středověku*, PA LXXXV/1, 1994, 108–153
- Charvát, P., *Dálkový obchod v raně středověké Evropě (7.–10. století)*, Brno 1998
- Chropovský, B., *Slovensko na úsvite dejín*, Bratislava 1970
- Chropovský, B., *Slované. Historický, politický a kulturní vývoj a význam*, Praha 1989
- Chropovský, B. — Poulík, J. (eds.), *Významné slovanské náleziská na Slovensku*, Bratislava 1978
- Justová, J., *Dolnorakouské Podunají v raném středověku*, Praha 1990

- Kalousek, F., *Břeclav–Pohansko I. Velkomoravské pohřebiště u kostela*, Brno 1971
- Klanica, Z., *Předvelkomoravské pohřebiště v Dolních Dunajovicích*, Studie AÚB I/1, Praha 1972
- Klanica, Z., *Práce klenotníků na slovanských hradištích*, Studie AÚB II/6, Praha 1974
- Klanica, Z., *Počátky slovanského osídlení našich zemí*, Praha 1986
- Klanica, Z., *Tajemství hrobu moravského arcibiskupa Metoděje*, Praha 1994
- Košnar, L., *Severní Evropa v raném středověku a vikingská expanze*, Praha 1992
- Kouřil, P., *Slovanské osídlení českého Slezska*, Brno–Český Těšín 1994
- Kučera, M., *Slovensko po páde Velké Moravy*, Bratislava 1974
- Kučera, M., *Postavy velkomoravskej histórie*, Martin 1986
- Kudrnáč, J., *Klučov. Staroslovanské hradiště ve středních Čechách*, Praha 1970
- Kwilecka, J. (ed.), *Etnolingwistyczne i kulturowe związki Slowian z Germanami*, Wrocław 1987
- Labuda, G., *Pierwsze państwo slowianskie Samona*, Poznań 1949
- Leciejewicz, L., *Slowianszczyzna Zachodnia*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1976
- Leciejewicz, L., *Slowanie zachodni. Z dziejów tworzenia się średniowiecznej Europy*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1989
- Lowmianski, H., *Poczatki Polski. Z dziejów Slowian w I. tys. n.e. I–V*, Warszawa 1963–1974
- Lutovský, M., *Územní rozšíření slovanských mohyl ve střední Evropě. K problému mohylových oblastí*, AR XLI, 1989, 59–74
- Lutovský, M., *Hroby předků. Sonda do života a smrti dávných Slovanů*, Praha 1996
- Lutovský, M.–Profantová, N., *Sámova říše*, Praha 1995
- Mačala, P., *Etnogenéza Slovanov v archeológii*, Košice 1995
- Marešová, K., *Uherské Hradiště – Sady. Staroslovanské pohřebiště na Horních Kotvicích*, Uherské Hradiště 1983
- Marešová, K., *Uherské Hradiště – Sady. Staroslovanské sídliště na Dolních Kotvicích*, Uherské Hradiště 1985
- Menghin, W., *Frühgeschichte Bayerns. Römer und Germanen, Baiern und Schwaben, Franken und Slawen*, Stuttgart 1990
- Mezník, J., *Přehled dějin středověké západní Evropy*, Brno 1995
- Měřínský, Z., *Velkomoravské kostrové pohřebiště ve Velkých Bílovicích*, Studie AÚB XII, Praha 1985
- Měřínský, Z., *Morava v 10. století ve světle archeologických nálezů*, PA LXXVIII/1, 1986, 18–80
- Nechvátal, B., *Vyšehrad*, Praha 1976
- Niederle, L., *Slovanské starožitnosti I–II*, Praha 1902–1925
- Niederle, L., *Rukověť slovanské archeologie*, Praha 1931
- Niederle, L., *Rukověť slovanských starožitností (reedice J. Eisnera)*, Praha 1953
- Parczewski, M., *Die Anfänge der frühslawischen Kultur in Polen*, Wien 1993
- Pleiner, R., *Základy slovanského železářského hutnictví v českých zemích*, Praha 1958
- Pleiner, R., *Staré evropské kovářství*, Praha 1962
- Pleinerová, I., *Březno. Vesnice prvních Slovanů v severozápadních Čechách*, Praha 1975
- Pohl, W., *Die Awaren. Ein Steppenvolk in Mitteleuropa 567–822 n. Chr.*, München 1988
- Pošmourný, J., *Provenience stavebního umění velkomoravských Slovanů*, Zborník FF UK XXII (Musaica XI) 1971, 41–60
- Poulik, J., *Staroslovanská Morava*, Praha 1948
- Poulik, J., *Starí Moravané budují svůj stát*, Gottwaldov 1960
- Poulik, J., *Dvě velkomoravské rotundy v Mikulčicích*, Praha 1963
- Poulik, J., *Mikulčice. Sídlo a pevnost knížat velkomoravských*, Praha 1975
- Profantová, N., *Kněžna Ludmila. Vládkyně a světice, zakladatelka rodu*, Praha 1996
- Ratkoš, P., *Pramene k dejinám Velké Moravy*, Bratislava 1968
- Ratkoš, P., *Slovensko v dobe velkomoravskej*, Košice 1988
- Rejholcová, M., *Pohrebisko v Čakajovciach (9.–12. storočie) I,II*, Nitra 1995
- Ruttkay, A., *Umenie kované v zbraniach*, Bratislava 1978
- Ruttkay, A., *Stredoveké umelecké remeslo*, Bratislava 1979
- Rybakov, B. A., *Jazyčestvo drevnich Slavjan*, Moskva 1981
- Sedov, V. V., *Proischoždenie i rannaja istorija Slavjan*, Moskva 1979
- Sedov, V. V., *Vostočnye Slavjane v VI–XIII vv.*, Moskva 1982
- Schránil, J., *Země české za doby knížecí*, Praha 1932
- Sláma, J., *Mittelböhmen im frühen Mittelalter 1. Katalog der Grabfunde*, Praha 1977
- Sláma, J., *Střední Čechy v raném středověku 2. Hradiště*, Praha 1986
- Sláma, J., *Střední Čechy v raném středověku 3. Archeologie o počátcích přemyslovského státu*, Praha 1988
- Smetánka, Z., *Hledání zmizelého věku*, Praha 1987
- Sós, Á. Cs., *Die slawische Bevölkerung Westungarns im 9. Jahrhundert*, München 1973
- Souchopová, V., *Hutnictví železa v 8.–11. století na západní Moravě*, Studie AÚB XIII/1, Praha 1986
- Souchopová, V., *Počátky záposlovanského hutnictví železa ve světle pramenů z Moravy*, Studie AÚB XV/1, Brno 1995
- Staňa, Č., *Hledáme hrob sv. Metoděje, SV, třetí řada*, 1996, 5–27
- Stloukal, M.–Vyhnálek, L., *Slované z velkomoravských Mikulčic*, Praha 1976
- Svoboda, B., *Poklad byzantského kovotepce v Zemianském Vrbovku*, PA XLIV, 1953, 33–127
- Svoboda, J., *Pokus o matematickou analýzu slovanské keramiky*, Zprávy ČSSA XIX/6, 1977, 165–192
- Szymanski, W., *Slowianszczyzna wschodnia*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1973
- Szymanski, W.–Dąbrowska, E., *Awarzy. Wegrzy*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1979
- Šikulová, V., *Moravská pohřebiště z mladší doby hradištní*, PVM I, 1958, 88–162

- Šimek, E., *Chebsko v staré době*, Brno 1955
 Šolle, M., *Stará Kouřim a projevy velkomoravské hmotné kultury v Čechách*, Praha 1966
 Šolle, M., *Staroslovanské hradisko, charakteristika, funkce, vývoj a význam*, Praha 1984
 Šolle, M., *Od úsvitu křesťanství k sv. Vojtěchu*, Praha 1966
 Štefanovičová, T., *Bratislavský Hrad v 9.-12. storočí*, Bratislava 1975
 Štefanovičová, T., *Osudy starých Slovanov*, Martin 1989
 Štěpánek, M., *Opevněná sídliště 8.-12. století ve střední Evropě*, Praha 1965
 Tabaczyńska, E. (ed.), *Italia, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk* 1980
 Točík, A., *Slawisch-Awarisches Gräberfeld in Holiare*, Bratislava 1968
 Točík, A., *Slawisch-Awarisches Gräberfeld in Štúrovo*, Bratislava 1968
 Točík, A., *Altmagyarische Gräberfelder in der Südwestslowakei*, Bratislava 1968
 Toločko, P. P., *Drevnij Kiev*, Kiev 1983
 Treťjakov, P.N., *U kolébky staré Rusi*, Praha 1958
 Třeštík, D., *Počátky Přemyslovců*, Praha 1981
 Třeštík, D., *Počátky Přemyslovců. Vstup Čechů do dějin (530–935)*, Praha 1997
 Turek, R., *Slavníkova Libice*, Praha 1946
 Turek, R., *Die frühmittelalterlichen Stämmegebiete in Böhmen*, Praha 1957
 Turek, R., *Slawische Hügelgräber in Südböhmen*, Praha 1958
 Turek, R., *Čechy na úsvitě dějin*, Praha 1963
 Turek, R., *Čechy v raném středověku*, Praha 1982
 Turek, R., *Slavníkovci a jejich panství*, Hradec Králové 1982
 Válka, J., *Dějiny Moravy I. Středověká Morava*, Brno 1991
 Váňa, Z., *Einführung in die Frühgeschichte der Slawen*, Neumünster 1970
 Váňa, Z., *Přemyslovský Libušín. Historie a pověst ve světle archeologického výzkumu*, Praha 1973
 Váňa, Z., *Objevy ve světě dávných Slovanů*, Praha 1977
 Váňa, Z., *Svět dávných Slovanů*, Praha 1983
 Váňa, Z., *Svět slovanských bohů a démonů*, Praha 1990
 Váňa, Z., *Přemyslovská Budeč*, Praha 1995
 Vašica, J., *Literární památky epochy velkomoravské 863–885*, Praha 1966
 Vavřínek, V., *Církevní misie v dějinách Velké Moravy*, Praha 1963
 Važarova, Ž., *Slavjani i Prabalgari po dannii na nekropolite ot VI-XI v. na teritorijata na Balgarija*, Sofia 1976
 Vignatiiová, J., *Břeclav-Pohansko II. Slovanské osídlení jižního předhradí*, Brno 1992
 Wihoda, M., *Kapitoly ze starších českých dějin I.*, Opava 1991
 Wolfram, H., *Die Geburt Mitteleuropas. Geschichte Österreichs vor seiner Entstehung 378–907*, Wien 1987
 Zápotocký, M., *Slovanské osídlení na Litoměřicku*, PA LVI, 1965, 205–391
 Zástěrová, B. (ed.), *Dějiny Byzance*, Praha 1992
 Zeman, J., *Nejstarší slovanské osídlení Čech*, PA LXVII, 1976, 115–235
 Žemlička, J., *Čechy v době knížecí (1034–1198)*, Praha 1997

Sborníky

- Central Europe in 8th – 10th Centuries. International Scientific Conference*, Bratislava 1995 (eds. D. Čaplovič a J. Doruľa), Bratislava 1997
Die Bayern und ihre Nachbarn 1, 2 (eds. H. Friesinger — F. Daim), Wien 1985
Die Slawen in Deutschland. Ein Handbuch (ed. J. Herrmann), Berlin 1985
K problematike osídlenia stredodunajskej oblasti vo včasnóm stredoveku (ed. Z. Čilinská), Nitra 1991
Kultur und Kunst der Slawen in Deutschland vom 7. bis 13. Jahrhundert (ed. J. Herrmann), Berlin 1965
Magna Moravia. Sborník k 1100. výročí příchodu byzantské mise na Moravu (ed. J. Macůrek), Praha 1965
Magnae Moraviae Fontes Historici I-V, Brno 1964–1972
Slawische Keramik in Mitteleuropa von 8. bis zum 11. Jahrhundert (ed. Č. Staňa). *Internationale Tagungen in Mikulčice I*, 1993, Brno 1994
Slawische Keramik in Mitteleuropa von 8. bis zum 11. Jahrhundert — Terminologie und Beschreibung (eds. H.-J. Brachmann — F. Daim — L. Poláček — Č. Staňa — J. Tejral). *Internationale Tagungen in Mikulčice II*, 1994, Brno 1995
Frühmittelalterliche Machtzentren in Mitteleuropa - mehrjährige Grabungen und ihre Auswertung (eds. H.-J. Brachmann-F. Daim- L. Poláček-Č. Staňa-J. Tejral). *Internationale Tagungen in Mikulčice III*, 1994, Brno 1996
Slované 6. — 10. století. Sborník referátů ze symposia Břeclav-Pohansko - 1978 (eds. B. Dostál a J. Vignatiiová), Brno 1980
Studien zum Burgwall von Mikulčice I (eds. F. Daim a L. Poláček), Brno 1995
Velká Morava a počátky československé státnosti (eds. J. Poulík a B. Chropovský), Praha-Bratislava 1985
Vznik a počátky Slovanů I-VII (eds. J. Eisner, J. Filip a J. Poulík), Praha 1956–1972
Z dějin Slovanů na území ČSSR (ed. R. Snášil), Uherské Hradiště 1971

OBEČNÁ STUDIJNÍ LITERATURA

- Bouzek, J. a kol., *Přehled pravěku světa I, 2*, Praha 1976
Bouzek, J. a kol., *Nástin evropského pravěku, Praehistorica IX*, Praha 1982
Budinský–Krička, V. a kol., *Pravek východního Slovenska*, Košice 1965
Buchvaldek, M.–Godłowski, K.–Bouzek, J.–Sláma, J., *Archeologický atlas Evropy a Československa*, Praha 1979
Böhm, J., *Kronika objeveného věku*, Praha 1941
Eisner, J., *Slovensko v pravěku*, Bratislava 1933
Filip, J., *Pravěké Československo*, Praha 1948
Filip, J., *Enzyklopädisches Handbuch zur Ur- und Frühgeschichte Europas I, II*, Praha 1966, 1969
Filip, J.–Buchvaldek, M.–Sláma, J., *Evropský pravěk*, Praha 1962
Fridrichová, M. a kol., *Praha v pravěku*, Praha 1995
Hensel, W., *Polska starożytna, Warszawa–Wrocław–Kraków–Gdańsk* 1988
Hensel, W. (ed.), *Prahistoria Ziem Polskich I–V, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk* 1975–1981
Herrmann, J. (ed.), *Archäologie in der Deutschen Demokratischen Republik I, 2, Leipzig–Jena–Berlin* 1989
Hrala, J., *Malý labyrint archeologie*, Praha 1976
Jażdżewski, K., *Pradzieje Europy Środkowej, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk* 1981
Kmieciński, J. (ed.), *Pradzieje Ziem Polskich I–1, I–2, Warszawa–Łódź* 1989
Kuckenburg, M., *Siedlungen der Vorgeschichte in Deutschland, 300.000 bis 15 v.Chr.*, Köln 1993
Lauermaier, E., *Gräber sprechen, wo die Geschichte schweigt, Traismauer* 1994
Müller–Karpe, H., *Handbuch der Vorgeschichte I (Altsteinzeit), II (Jungsteinzeit), III (Kupferzeit), IV (Bronzezeit)*, München 1966, 1968, 1974, 1980
Náčrt slovenského praveku a včasnej doby dejinnej, SIA XIX/2, 1971
Navrátil, J. a kol., *Dějiny kultury I, Olomouc* 1982
Neugebauer, J.–W., *Archäologie in Niederösterreich, St. Pölten–Wien* 1955
Neugebauer, J.–W.–Simperl, K., *Als Europa erwachte. Österreich in der Urzeit, Salzburg* 1979
Neustupný, E., *Lidé v dějinách. Pravěk*, Praha 1995
Neustupný, E. – Neustupný, J., *Nástin pravěkých dějin Československa, Sborník NM Praha A, Hist. XIV/3–5*, 1960
Neustupný, J., *Pravěk lidstva*, Praha 1946
Neustupný, J. a kol., *Pravěk Československa*, Praha 1960
Novotný, B., *Encyklopédia archeologie, Bratislava* 1986
Ondruš, V.–Salaš, M.–Čižmářová, J.–Tejral, J., *Pravěk Moravy. „Za poznáním do muzea“ sv. 3, MZM Brno* 1996
Paulík, J., *Pravěké umění na Slovensku, Bratislava* 1980
Pečírka, J. (ed.), *Dějiny pravěku a starověku I, II, Praha* 1979
Pittioni, R., *Urgeschichte des österreichischen Raumes, Wien* 1954
Pleiner, R. (ed.), *Pravěké dějiny Čech, Praha* 1978
Podborský, V., *Dějiny pravěku I, II, Brno* 1979
Podborský, V. (ed.), *Pravěké dějiny Moravy, Brno* 1993
Poulik, J., *Z hlubin věků, Praha* 1956
Poulik, J.–Forman, W. a B., *Pravěké umění, Praha* 1956
Ruttkay, A. – Furmánek, V., *Dejiny dávnovekého Slovenska, Bratislava* 1991
Sklenář, K., *Památky pravěku na území ČSSR, Praha* 1974
Slovenské dejiny I. Slovensko v praveku, Bratislava 1947
Soukup, V., *Dějiny sociální a kulturní antropologie, Praha* 1994
Štefanovičová, T. a kol., *Najstaršie dejiny Bratislavy, Bratislava* 1993
Urban, O.–H., *Wegweiser in die Urgeschichte Österreichs, Wien* 1989